

MEDMARAVIS

Mediterranean Marine Bird Association
Meditranska zveza za morsko avifauno

biološke raznovrstnosti v Severni Afriki, drugi in tretji temi Populacijske ekologije morske avifaune v zahodnem oz. vzhodnem Sredozemlju, v četrtem sklopu pa so bili predstavljeni referati iz varstva in upravljanja habitatov v obalnem pasu. Izpostavljeni so bili tudi problemi varstva drugih ogroženih živalskih vrst v Sredozemlju (npr. medvedjica *Monachus monachus*). Poleg referatov so bili vzporedno predstavljeni posterji na temo varstva obalnih habitatov in njihovih ptic.

Dva prispevka, ki sta globalno zajela območje Sredozemlja, sta govorila o strategiji, ki je pomembna za varstvo sredozemskih ptic in njihovih habitatov: Strategija varstva morskih habitatov za sredozemsko in črnomorsko avifauno in Strategija varstva obalnih ptic (BirdLife International). Analize, izvedene kot del evropskega programa kažejo, da je od 278 ptic SPEC-a (Species of European Conservation Concern) okoli 50 vrst v življenjskem ciklu vezanih na obalna mokrišča: 42 od teh vrst je v številčnem upadanju; med njimi so tudi sredozemske vrste, čeprav je bilo poudarjeno, da ptice ne poznajo regionalnih meja. Predstavljena je bila tudi problematika varstva habitatov v Slovenskem primorju. Prispevek se je osredotočil na Sečoveljske soline kot ekološko pomembno območje in lokacijo za močvirske in morske ptice (Sečovlje Salina, an Ecologically Important Wetland Area on the Slovenian Coast); dragocene podatke so posredovali člani Ornitološkega društva *Ixobrychus* iz Kopra. Vsi prispevki simpozija bodo objavljeni v zborniku, ki je v pripravi.

MEDMARAVIS je na letni skupščini sprejel tudi nova interna pravila. Še naprej bo njegovo raziskovalno delo vezano na morsko avifauno in ogrožene habitate, dodatno pa bo spodbujal raziskave v Sredozemlju in v Črnem morju. Slovenski predstavnik in član sveta v organizaciji je Iztok Škornik iz OD *Ixobrychus*.

Posvet je bil zanimiv, za nespécialista v morski avifauni, pa tudi zelo poučen. Dragocen je njegov strokovni prispevek k izmenjavi informacij in k boljšemu poznavanju obalnih ekosistemov ter sredozemskih ptičjih vrst in populacij. Diskusije so bile živahne in marsikdaj so se mnenja kresala, kot se je pokazalo pri poseganju v Ichkeul, jezero na severni obali Tunizije; ali pa pri razpravi o izvajanju nekaterih projektov v Sredozemskem morju. Posvet je pokazal, kako nujna sta sodelovanje in povezovanje organizacij in projektov pri

reševanju problemov uspešnega varstvo sredozemskih ekosistemov.

Alenka Malej

"RAZVOJ OBALNIH OBMOČIJ, KAKOVOST VODA IN RIBIŠTVO: PRIMERJAVA SEVERNEGA JADRANA IN ZALIVA CHESAPEAKE"

V okviru znanstveno-tehničnega sodelovanja med Združenimi državami Amerike in Slovenijo ter Hrvaško je od 14. do 20. maja 1995 potekal v Piranu in Rovinju seminar "Razvoj obalnih območij, kakovost voda in ribištvo: Primerjava severnega Jadrana in zaliva Chesapeake". Organizatorji seminarja smo bili: Morska postaja Piran Inštituta za biologijo, Slovenija, Centar za istraživanje mora Rovinj Inštituta R. Bošković, Hrvaška in Horn Point Environmental Laboratory, Center for Environmental and Estuarine Studies, Maryland, ZDA. Na sestanku so vodilni ameriški in evropski strokovnjaki, ki raziskujejo severni Jadran in zaliv Chesapeake na vzhodni ameriški obali, primerjali odnose med izkoriščanjem oz. rabo obalnih območij in povodja ter razmerami v morju. Cilji primerjalne analize obeh morskih in zalednih sistemov so bili:

- osvetlitev povezave med rabo prostora na obali in v povodju ter spremembami v kakovosti morja in v ribištvu,

- opredelitev skupnih problemov in oblikovanje potrebnih raziskovalnih programov ter priporočil za monitoring,

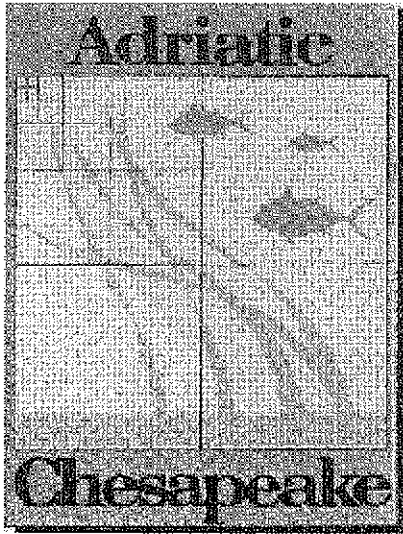
- opredelitev podatkov in informacij, ki so potrebni za formulacijo in implementacijo primerne politike za okolje,

- analiza problemov prenosa informacij iz strokovnih krogov do upravljalcev in politikov ter javnosti,

- izmenjava informacij med državami.

V okviru seminarja smo obravnavali predvsem vpliv obogatitve obalnega morja s hranili kot posledice dejavnosti na obali in v povodju. Glavne teme delavnice so tako bile: 1) viri hranil in njihov vnos v priobalno morje, 2) obogatitev s hranili in vplivi na morski ekosistem ter na kakovost morja, 3) spremembe v ribištvu z vidika ekosistema. Na seminarju je skupno sodelovalo prek 40 vabljenih strokovnjakov, poleg Slovencev, Hrvatov in Američanov še Avstrijci in Italijani. Razen strokovnjakov iz raziskovalnih institucij so bili navzoči tudi predstavniki ministrstev za okolje oz. različnih agencij, katerih dejavnost je povezana z raziskavami in varstvom morja.

Prva dva dneva seminarja smo raziskovalci predstavili razmere v obeh morskih sistemih ter zaledju tako, da je najprej o določeni temi govoril poznavalec zaliva Chesapeake, nato pa je isto temo za severni Jadran ob-

ravnaval evropski raziskovalec. Za oba sistema smo tako primerjali dejavnosti v povodju in z njimi povezan vnos hranil v morje, spremembe obalnega prostora, procese cirkulacije in njihov vpliv na eutrofikacijo, spremembe pridelne morske vegetacije, letni cikel in večletna nihanja v produkciji rastlinskega planktona, škodljiva cvetenja in druge neobičajne biološke pojave, dinamiko živalskega planktona kot veznega člana do rib, masovni razvoj meduz in drugih želatinoznih organizmov, vlogo pridelnih živali v obeh sistemih, spremembe v ribištvu obeh območij ter povezave med dogajanjem v vodi in na dnu. Seminar se je nato nadaljeval v okviru štirih delovnih skupin, ki so obravnavale podobnosti in razlike med obema sistemoma, najpomembnejše kazalce preobremenjenosti obalnega morja, vlogo monitoringa in raziskav ter možnosti za izboljšanje dostopa relevantnih informacij upravljavcem okolja in javnosti. Poleg tega smo razpravljali tudi o manjkajočih podatkih, ki so potrebni za smotno upravljanje morskega okolja, in pripravili prednostne tematike raziskav za severni Jadran.

Zbornik, ki bo obsegal predvsem rezultate diskusijskega dela seminarja, bomo pripravili tudi v slovenskem prevodu, medtem ko bo tekst v angleščini izšel v posebni številki hrvaške znanstvene revije *Periodicum Biologorum*. Poleg tega so sodelujoči predavatelji pripravili primerjalno analizo obeh morskih sistemov kot posamezna poglavja za knjigo, ki bo izšla v Združenih državah Amerike v seriji *Coastal Zone Lecture Notes*, *American Geophysical Union*. Knjigi bodo uredniki (Harding L., Malej A., Malone T., Smolčak N.) dodali še uvodno in zaključno poglavje; predvidoma pa bo izšla že l. 1996.

Seminar so finančno podprli: slovensko-ameriški in hrvaško-ameriški skupni odbori za znanstveno in tehnološko sodelovanje, Ministrstvo za okolje in prostor R Slovenije, Uprava za okolje R Hrvaške, The US National Science Foundation - Land Margin Ecosystem Research Program, The US Environmental Protection Agency,

Multiscale Experimental Ecosystem Research Center. Poleg teh so izvedbo v Sloveniji sponzorirali še: Telecom Koper, Luka Koper, Emona Obala, Interevropa Koper, Agraria Koper, Vino Koper, Papirnice Koper in restavracija Božiček, za kar se jim najlepše zahvaljujemo. Prav tako se zahvaljujemo piranskemu županu g. Fičurju za prijazen sprejem v občinski hiši.

Stanka Šebela

3. MEDNARODNA KRASOSLOVNA ŠOLA "KLASIČNI KRAS" Postojna, 27.-30. junij 1995

Inštitut za raziskovanje krasa ZRC SAZU je na pobudo Slovenske nacionalne komisije za UNESCO in s sodelovanjem Jamarske zveze Slovenije že tretje leto zapored organiziral mednarodno krasoslovno šolo. Organizacijski odbor so sestavljali: mag. Janja KOGOVSŠEK, dr. Andrej KRANJIC, mag. Andrej MIHEVC in dr. Tadej SLABE. Tema prve krasoslovne šole, ki je bila leta 1993, je bil matični Kras, druge pa kraška polja. Letošnja tema so bile vrtače. Šolo so finančno podprli: Ministrstvo za znanost in tehnologijo, Ministrstvo za šolstvo in šport ter Slovenska nacionalna komisija za UNESCO. Namen letošnje šole je bil osvojiti in nadgraditi razumevanje kraškega pojava vrtač, ki ga raziskujejo geografi, geologi, kemiki, zgodovinarji in drugi.

Od torika 27. junija do petka 30. junija se je v dopoldanskih urah v stavbi Inštituta za raziskovanje krasa ZRC SAZU v Postojni zvrstilo 20 referatov, ki so bili predstavljeni v angleščini. Vseh udeležencev krasoslovne šole je bilo 45, in sicer iz Italije, Španije, Avstrije, Poljske, Slovaške, Češke, Hrvaške in Slovenije. V popoldanskih urah smo organizirali ekskurzije, ki so zajele tipične primere vrtač in udornic.

Pri dan, 27. junija, se je dopoldan zvrstilo 5 referentov. Dr. France ŠUŠTERŠIČ je predstavil genetsko sistemizacijo dolin. Španec C. J. GAVILAN MORENO je prikazal primere španskih dolin iz Cuence, ki jih imenujejo "torcas" in so rezultat zakrasevanja predvsem po tektonskih elementih. Mag. Janja KOGOVSŠEK je podala primer vertikalnega prenikanja deževnice skozi vrtače nad Planinsko in Pivka jamo. Dr. Jože ČAR je predstavil rezultate geološkega kartiranja vrtač na apnencih na področju nad Pivka in Magdaleno jamo. Vrtače, ki so nad podornimi dvoranami znanih rogov Postojnske jame, je obravnavala dr. Stanka ŠEBELA.

Popoldansko ekskurzijo smo pripravili: dr. Stanka ŠEBELA, mag. Janja KOGOVSŠEK in mag. Nadja ZUPANHAJNA. Pot, ki smo jo prehodili peš, je zajemala 9,3 km na površju nad rovi Postojnske jame. Predstavili smo geološko zgradbo terena, značilne vrtače in udornice, sledilni poskus nad rovi Pivka jame ter prelomno cono v Pivka jami.